

NIEUWSBRIEF

GENEALOGISCH ONDERZOEK

In de vorige uitgave, Jaargang 6 Nummer 2, hebben wij aangekondigd dat we “de zeven pijlers van het genealogisch onderzoek” in de nieuwsbrief zouden behandelen. In deze nieuwsbrief de eerste pijler. De tekst is van Rob van Drie.

PIJLER 1: BEREID JE GENEALOGISCH ONDERZOEK GOED VOOR

De zeven pijlers volgen het genealogische onderzoeksproces stap voor stap. Stamboomonderzoek is een historische discipline; de onderzoeksmethodiek is dan ook nauw verwant aan die van historici. Grofweg ziet die er als volgt uit: een historicus stelt zich een bepaalde vraag, doet oriënterend onderzoek, vervolgens bronnenonderzoek, verwerkt de gevonden informatie en komt tot een conclusie, waarin hij de beginvraag beantwoordt.

Begin met een vraagstelling

Genealogisch onderzoek begint ook met een vraagstelling of doelstelling. Die kan breed of smal geformuleerd worden. Zo kan een onderzoeker zich tot doel stellen een stamreeks of een naamreeks uit te zoeken. Of hij (of zij, natuurlijk) stelt zich een beperktere vraag, als: ‘Waar stond het geboortehuis van mijn overgrootvader?’ Het formuleren van een goede vraag helpt om de focus tijdens het onderzoek scherp te houden en niet af te dwalen. Probeer je bijvoorbeeld een bepaald gezin te reconstrueren op basis van een doopregister, dan is het verstandig de zoektocht hierop te concentreren en je bij het doornemen van de bron niet af te laten leiden door andere interessante doopinschrijvingen. Je loopt dan beslist het risico informatie van het gezochte gezin over het hoofd te zien.

Na het formuleren van een vraag of doelstelling oriënteert de onderzoeker zich op materiaal waarmee die vraag zou kunnen worden beantwoord. Vervolgens doet hij onderzoek in bronnen met historische persoonsinformatie om uiteindelijk tot de beantwoording van de onderzoeksvraag te komen. Tijdens het hele onderzoek wordt de gevonden informatie telkens kritisch geanalyseerd en op een systematische manier verwerkt. Dit onderzoekscomplex noemen we de ‘kritische genealogische methode’.

Over

Deze nieuwsbrief is samengesteld door de Sectie Genealogie van het Koninklijk LGOG. Meer weten over de Sectie Genealogie? Kijk dan op onze [site](#).

Volg ons ook op [twitter!](#)

Kalender

20 februari 2017
DNA & Genealogie, Venray

23 maart 2017
DNA-uitslagen van het Romeins project, Lanaken

27 mei 2017
ALV Sectie Genealogie, Sittard

Rob van Drie is hoofd van de sectie expertise en plaatsvervangend directeur van het Centraal Bureau voor Genealogie.

Bijdragen van Arno Coopmans, Rob van Drie en Fred Baltus

Het belang van een goede voorbereiding

Voor de verschillende fasen van het genealogisch onderzoek is de uitdrukking 'een goed begin is het halve werk' zeker van toepassing.

In de oriënterende fase ga je na of iemand anders misschien al onderzoek deed dat je kunt gebruiken voor de beantwoording van je vraag. Dat kan het onderzoek aanzienlijk versnellen. Het online Genealogisch repertorium, te raadplegen via de catalogus op de website van het CBG, is een mooi hulpmiddel om na te gaan of er al iets gepubliceerd is. Een even uitgebreide tegenhanger voor online gepubliceerde stambomen bestaat er eigenlijk niet. Door slim te zoeken met Google, zoals door het combineren van namen en plaatsen, vind je soms onderzoeksresultaten die een aanwijzing opleveren voor de beantwoording van je vraag, of die deze misschien zelfs al beantwoorden. Maar voordat je dat kan zeggen, moet je je eerst terdege rekenschap geven van pijler 2: 'Ga kritisch om met je bronnen van informatie', die de volgende keer wordt besproken.

Ook bij de volgende fase van het onderzoek, wanneer archiefbronnen bestudeerd gaan worden, kan het nodige voorbereidende werk worden gedaan. Er zijn allerlei handleidingen uitgegeven die het onderzoek ondersteunen, van het meer algemene *Verborgene Verleden Stamboomboek* tot bijvoorbeeld het door het CBG in de reeks 'Voorouders van Verre' uitgegeven *Asal Oesoel* voor Indisch onderzoek.

Meer en meer informatie is online te vinden. Bezoek bijvoorbeeld de website van de

archiefinstelling waar je de bronnen verwacht die je wilt onderzoeken. Daar zijn vaak de nodige hulpmiddelen en toegangen te vinden. Zo bieden veel archiefdiensten op hun website FAQ's, veelgestelde vragen met de bijbehorende antwoorden, of handleidingen voor een bepaald type onderzoek of voor het gebruik van een bepaalde bron. Ook online archiefinventarissen zijn een goed hulpmiddel voor de voorbereiding van het onderzoek. Vergeet daarbij vooral de inleiding van de inventaris niet: die beschrijft de achtergrond van het archief en maakt duidelijk hoe je er onderzoek in kunt doen. En als het meezit is er een nadere toegang gemaakt die de weg wijst naar de originele bron, online of ter inzage bij de archiefinstelling.

De voorbereiding van een 'fysiek archiefbezoek' begint bij het raadplegen van de openingstijden op de website van de instelling. Daarna is het nuttig een 'boodschappenlijstje' te maken met de bronnen die je wilt gaan raadplegen, bijvoorbeeld de registers, met bijbehorende aktenummers. Ook dat helpt om efficiënt onderzoek te doen. En je voorkomt zo dat je jezelf in de studiezaal op een gegeven moment de vraag moet stellen wat je nu ook al weer in het bevolkingsregister wilde opzoeken. Of dat je bij thuiskomst ontdekt: 'Nou heb ik toch vergeten om'

Volgende keer pijler 2: 'Ga kritisch om met je bronnen van informatie'

Meer informatie over de kritische genealogische methode en het genealogisch onderzoeksproces is te lezen in Rob van Drie, *Verborgene verleden; Het stamboomboek* (Zwolle 2014) 22-23. 76-84.

Limburgs Tijdschrift
voor Genealogie

uitgave van de sectie genealogie van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Voor de verschillende fasen van het genealogisch onderzoek is 'een goed begin is het halve werk' zeker van toepassing

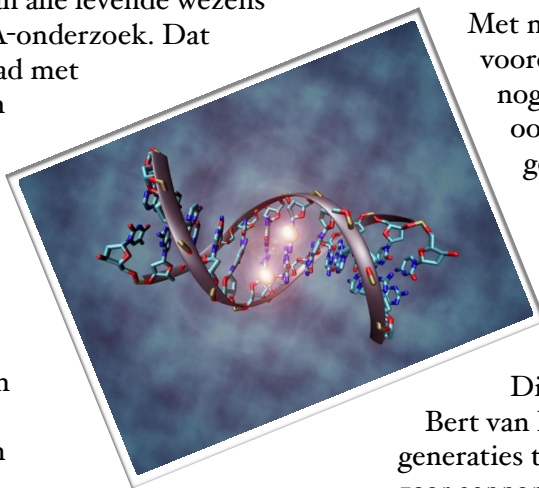
[gepubliceerd in *Gen.magazine* 21 (2015) nr. 3 blz. 58-59]

DNA & GENEALOGIE

Deze presentatie wordt gegeven door Bert van Laer, voorzitter van de Sectie Genealogie van het Koninklijk LGOG en voorzitter van de genealogische werkgroep HKV Nederweert. In de afgelopen decennia hield hij regelmatig presentaties over genealogische onderwerpen en zijn er diverse publicaties van zijn hand verschenen.

Over de presentatie

In de laatste decennia is veel bekend geworden over de erfelijkheid van alle levende wezens door middel van DNA-onderzoek. Dat DNA iets te maken had met erfelijkheid werd ruim 100 jaar geleden ontdekt. Toen ruim 50 jaar geleden nieuwe analysetechnieken en de computer z'n intrede deden in de wetenschap, werden in een rap tempo allerlei nieuwe mogelijkheden ontdekt.

Met DNA-onderzoek kan eigenlijk de complete historie van de mensheid in kaart gebracht worden door de patronen van "mutaties" te volgen. Bepaalde stammen kwamen vanuit Afrika, via Zuid-Europa in onze streken terecht, andere weer via Azië en Rusland. Dit alles kan getraceerd worden met DNA-onderzoek. Kortere tijd in de tijd kan met behulp van DNA-onderzoek, bij twijfel over de genealogische verwantschap, een genetische verwantschap aangetoond worden (of juist niet).

Dit alles hangt samen met de uitkomst van DNA-onderzoek, waarbij zowel de mannelijke als de vrouwelijke afstammingslijn onderzocht kan worden. Bij genealogisch onderzoek komen we, vroeger of later, twijfels tegen. Omdat oudere bronnen soms ontbreken of verloren zijn gegaan is genealogische verwantschap, in sommige gevallen, zeer aannemelijk te maken, maar het bewijs kan dan niet voor de volle honderd procent geleverd worden. Genetisch (DNA)-onderzoek kan dan misschien een uitkomst bieden.

In de presentatie wordt vervolgens ingegaan op de logische stappen van het genealogisch onderzoek. Gedegen bronnenonderzoek is nodig om fouten zoveel mogelijk te voorkomen. Met name bij het onderzoek naar de voorouders in de 17e en 18e eeuw worden nogal eens fouten gemaakt omdat de oorspronkelijke bronnen niet geraadpleegd worden.

Bij het eigen stamboomonderzoek van de familie Van Laer kwam de spreker fouten en onzekerheden tegen.

Dit vermoeden werd versterkt toen Bert van Laer een verre neef tegenkwam (10 generaties terug) waarvan het familieverband zeer aannemelijk was maar niet honderd procent bewezen kon worden. Bert en de verre neef (Jean Van Laer uit België) deden in 2008 allebei mee aan het project "Zonen van Adam", een DNA & Genealogie project van het Koninklijk Nederlands Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde (KNGGW) en de Nederlandse Genealogische Vereniging (NGV), uitgevoerd door de Universiteit Leiden.

Dit project, waaraan ruim 400 mensen deelgenomen hebben, heeft veel verrassende resultaten opgeleverd, ook voor de familie Van Laer.

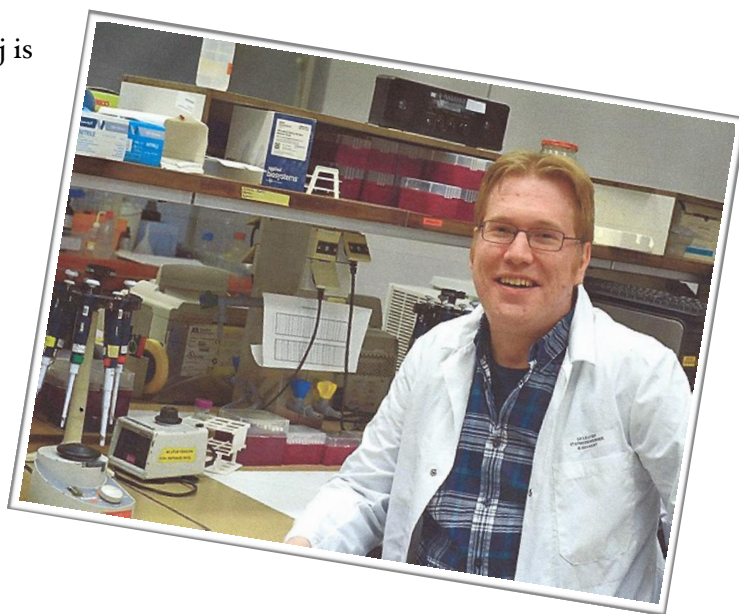
Tijdens de presentatie worden de resultaten van dit onderzoek duidelijk gemaakt, maar wordt ook uitgelegd wat wel en wat niet gedaan kan worden met DNA & Genealogie.

Wanneer: 20 februari 2017 om 19:30 uur
Waar: ODEON, Hoenderstraat 10-12, Venray
Wie: Kring Venray LGOG en Sectie Genealogie
Parkeren: Gratis na 19:00 uur bij EMTÉ of achterzijde Odeon

DNA-UITSLAGEN VAN HET ROMEINS PROJECT EN DE AANZET TOT HET BENELUX-PROJECT

Maarten Larmuseau (Zottegem, 3 januari 1983) is een Vlaams geneticus uit Zandbergen en gespecialiseerd in genetische genealogie. Hij is sinds 2005 actief als wetenschappelijk onderzoeker aan de KU Leuven en aan de Universiteit van Leicester. Hij schreef anno 2016 ruim vijftig peer-reviewed artikelen in diverse wetenschappelijke tijdschriften. Hij is internationaal bekend door zijn onderzoek naar de historische graad aan buitenechtelijke kinderen - de zogenaamde koekoeksgraad - via het linken van het Y-chromosoom met stambomen. Hij bracht ook reeds het genetisch erfgoed in kaart in Laat-Middeleeuws Vlaanderen, stelde via DNA historische migraties vanuit Frankrijk naar Vlaanderen in de 16de eeuw vast en realiseerde met zijn team de genetische identificatie binnen forensisch onderzoek en van relieken gelinkt aan Koning Albert I van België, de Zalige Idesbaldus, koning Hendrik IV van Frankrijk en koning Lodewijk XVI van Frankrijk. Zijn passie voor musea leidde ook tot medewerking aan collectiebeheer en diverse tentoonstellingen rond zijn onderzoeksthema's.

"Het erfelijke materiaal dat in het DNA van iedere persoon geschreven staat, is een uniek archiefdocument dat inzichten biedt in de evolutie van de mens en in onze (recente) geschiedenis. Genetici zijn hierdoor als archivariissen in het DNA op zoek naar sporen uit ons verleden. De verschillende DNA-projecten van Familiekunde Vlaanderen en KU

Leuven tonen aan dat alle geïnteresseerden in familiegeschiedenis er belang bij kunnen hebben om genetische gegevens te koppelen aan hun stambomen. Tijdens deze lezing worden de Limburgse resultaten van het Romeins DNA-project concreet voorgesteld alsook zal er specifiek aandacht zijn voor de ethische overwegingen die hierbij aan bod komen."

Info: maarten.larmuseau@bio.kuleuven.be

Meer info op: [Familiekunde Limburg vzw](#)

Organisatie:

- Koninklijke Vereniging Familiekunde Vlaanderen – Prov. Limburg vzw
- Koninklijk Geschied- en Oudheidkundig Genootschap St.- Ursula Lanaken
- Sectie Genealogie van het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

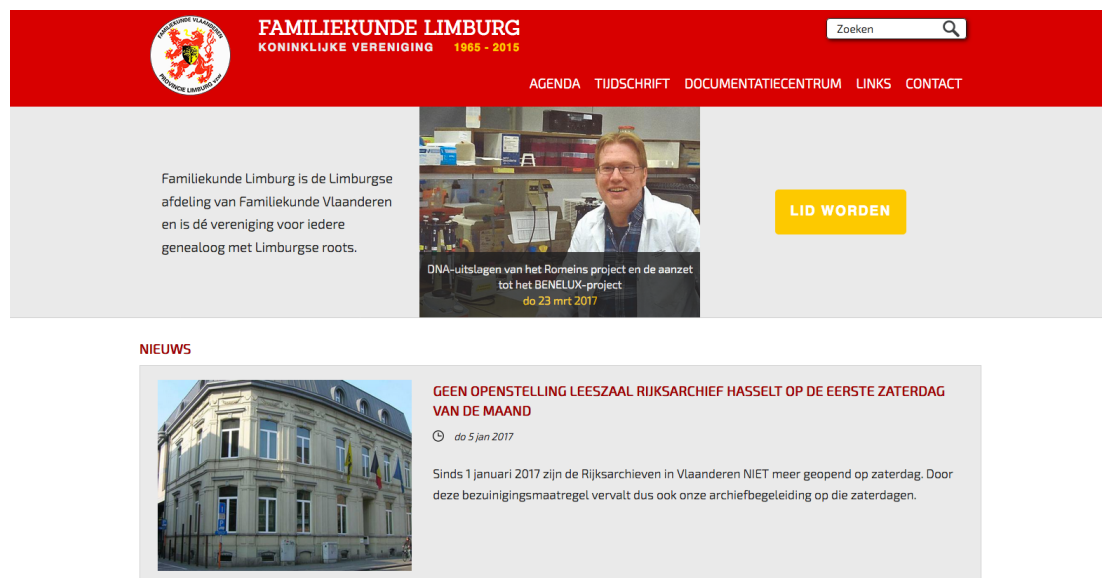
Wanneer: 23 maart om 19:30 uur

Waar: Cultureel Centrum Aan de Engelse Hof 10, Lanaken (B)

Toegang: Gratis voor leden, €3,- voor niet-leden

NIEUWE SITE FAMILIEKUNDE LIMBURG VZW

Sinds eind november 2017 is de nieuwe site van [Familiekunde Limburg vzw](#) operationeel. In een mailing stond de volgende tekst.

Sinds 3 november staat onze nieuwe website van Kon. Ver. Familiekunde Vlaanderen-Prov. Limburg vzw online. Onze grote dank hiervoor aan ons lid Rudi Ponthier die dit alles realiseerde!

Onze bloeiende vereniging krijgt hierdoor een ruimer bereik en meer aandacht. Onder het kopje "documentatiecentrum" staat voorlopig slechts een greep uit de aanwezige boeken en tijdschriften.

We bekijken nog hoe we al ons bezit duidelijk en gebruiksvriendelijk kunnen presenteren op de website.

In de komende tijd hopen we vooral ook het genealogisch aanbod op deze website uit te

breiden. Uw medewerking daarvoor is bijzonder welkom!

Bezorg ons genealogische bestanden zoals bewerkingen van registers van de burgerlijke stand en van parochieregisters, toevallige of merkwaardige vondsten, bidprentjesverzamelingen, enz.

Samen kunnen we het Limburgs genealogisch landschap verbeteren en nog interessanter maken voor iedereen.

Hebt u nog vragen, suggesties of opmerkingen? Stuur gerust een mailtje naar mathieu.kunnen@skynet.be want "samen kunnen we zoveel meer"!

ALV SECTIE GENEALOGIE

Op zaterdag 27 mei 2017 vindt de ALV van de Sectie Genealogie plaats in Sittard. Het programma is nog in wording. Het verslag van de ALV 2016 volgt in een volgende nieuwsbrief.

NIEUWE SITES:

- [HCC!genealogie](#)
- [Familiekunde Limburg vzw](#)
- [Heemkunde Vereniging Roerstreek](#)
- [Centrum voor Familiegesciedenis](#)

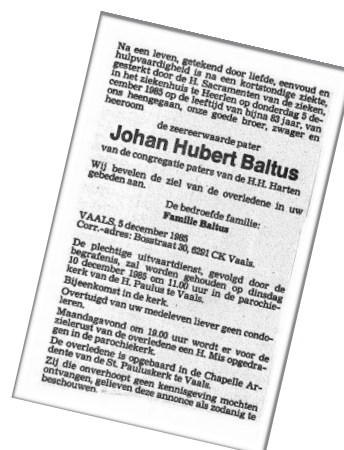
Limburgs Tijdschrift
voor Genealogie

uitgave van de sectie genealogie van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

COLLECTIE MET DUIZENDEN OVERLIJDENS BESCHIKBAAR

In 2009 heeft Rijkshet een omvangrijke collectie aan familieberichten uit Limburgse en landelijke dagbladen gekregen. Het grootste gedeelte van deze collectie bestaat uit overlijdensberichten, maar ook berichten over geboorten, jubilea e.d. zijn in deze collectie opgenomen. De familieberichten worden toegankelijk gemaakt door middel van een plaatsingslijst op familienaam. Inmiddels is de toegang gevorderd tot en met de naam Lindenhof en zijn er 15.500 familienamen opgenomen in de lijst. De toegang is te vinden en te doorzoeken via [de link naar archief op de hoofdpagina](#). De familieberichten kunt u in de studiezaal in origineel raadplegen.

Hier een directe link naar de [rouwberichten](#)

WIEWASWIE VERNIEUWD

Op [beta.wiewaswie.nl](#) is momenteel de nieuwe website van WieWasWie te bereiken. Op [CBG-Actueel](#) staat:

Er is gekozen om de bètaversie en de oude website een aantal weken naast elkaar te laten draaien, zodat gebruiken kunnen wennen aan de nieuwe opzet. Het vernieuwde

BOEKHANDEL & ANTIQUARIAAT B O O M

Neerstraat 31a, 6041 KA Roermond
tel. 0475 33 46 65
boomboekhandel@freeler.nl

Geopend:
woensdag t/m zaterdag 11-17 uur

Gespecialiseerd in nieuwe en antiquarische uitgaven over Limburgse geschiedenis, te vinden in ons Kwartaalblad Limburgensia.

WieWasWie maakt het online zoeken door ruim 46 miljoen aktes en 125 miljoen persoonsvermeldingen eenvoudiger. Zo worden de details van een persoonsakte nu getoond in hetzelfde scherm als de zoekresultaten, het is dus niet meer nodig hiervoor een nieuwe pagina te openen om de inhoud van een akte te bekijken. Bovendien kunnen meerdere akten tegelijk onder elkaar worden geopend, wat het vergelijken eenvoudiger maakt. Verder is het nieuwe WieWasWie geschikt gemaakt voor gebruik met smartphones en tablets. Zo kan iedereen waar en wanneer die wil aan zijn stamboom werken.